

Optimin toiminta häirintää koskevissa tilanteissa ainejärjestön sisällä ja sen järjestämissä tapahtumissa

Yleistä

Tässä asiakirjassa esitetään toimintamallit ja periaatteet, joita Optimin hallitus noudattaa kohtaamisissaan häirintätapauksissa. Tavoitteena on edistää jokaisen oikeutta tulla kohdelluksi asiallisesti ja yhdenvertaisesti sekä vähentää häirintää ja epäasiallista käytöstä. Asiakirjan ovat laatineet Optimin varapuheenjohtajat Kalle Järvinen (2021) ja Samu Strengell (2022).

Häirinnän muodot

Häirintää voi olla monenlaista eikä Optimi ry:n tapahtumissa tai tiloissa suvaita eikä hyväksytä sitä missään muodossa. Toiminta voidaan tulkita ja kokea häirinnäksi, jos se kohdistuu yksilön ominaisuuksiin tehden hänelle epämukavan olon.

1. Sukupuoli: Elämme maailmassa, jossa on mahdollista tunnistautua muuksikin, kuin mieheksi tai naiseksi. Jokaisen optimilaisten tulee kunnioittaa toisen sukupuolta.
2. Seksuaalisuus: Seksuaalinen suuntautuminen on jokaisen henkilökohtainen asia ja osa yksilön identiteettiä. Optimissa ei kohdella toista eriarvoisesti tämän suuntautumisen perusteella.
3. Ikä: Ikä on rajoittava tekijä ainoastaan lain määrittelemillä tavoilla. Toimintaa, joka rajoittaa iän puolesta yksilön toimintaa enemmän, kuin laki sallii, ei suvaita. Jokaisella Optimilaisella tulee olla samat mahdollisuudet tapahtumissa ja aktiviteeteissa iästä huolimatta.
4. Uskonto ja etnisyys: Jokainen optimilainen saa vapaasti harjoittaa uskontoaan. Kenestäkään ei saa tuntua siltä, että heidän täytyy piilotella uskontoaan tai uskomuksiaan. Samoin jokainen saa olla avoin siitä, mistä tulee ja on kotoisin. Jokaisen tulee kunnioittaa toisen alkuperää.
5. Yksityisyys: Kenenkään ei tarvitse jakaa itsestään yksityisiä tietoja, elleivät he itse halua. Ketään ei siis tule myöskään painostaa tietojen jakamiseen. Optimi ei jaa jäsenistään tietoa ilman lupaa.
6. Seksuaalinen häirintä: Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä luonteeltaan ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä ja fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä ja ahdistava ilmapiiri. (Tasa-arvolaki 609/1986)

Jäsenet ovat keskenään tasavertaisia Optimissa. Kenenkään ei tulisi kokea minkään muotoista ahdistuneisuutta tai muutoin epämukavaa oloa Optimin tapahtumissa tai tiloissa. Optimin järjestämät tapahtumat toimivat muun muassa vastapainona stressaavalle arjelle, joten pidetään huolta, että kaikki voivat rentoutua ja viihtyä yhdessä. Jokainen voi olla oma itsensä.

Toimielin

Optimin häirintätilanteet käsittelee hallituksesta valittu toimielin. Toimielin koostuu kahdesta hallituksen jäsenestä, jotka päätetään hallituksen kesken äänestyksellä

toimikauden alkaessa. Toimielimen tulee edustaa mahdollisimman hyvin jäsenistöä ja sen toimintaa valvoo hallitus. Toimielimen tehtävä on erittäin tärkeä ja vaikuttaa kaikkien kokemukseen Optimista ja sen tapahtumista. Näin ollen toimielimen tulee nauttia niin Optimin hallituksen kuten myös jäsenistön luottamuksesta. Jäsenistön luottamuksesta nauttiminen voidaan katsoa toteutuvan, kun hallituksen määräenemmistöllä äänestetään toimielimen luottamuksen puolesta. Toimielimen tulee koostua yhdestä naisoletetusta ja yhdestä miesoletetusta, jotta voidaan huolehtia puolueettomasta tapausten käsittelystä mahdollisimman tehokkaasti.

Toimielin vastaa häirintätapausten käsittelystä alla olevien toimintaperiaatteiden mukaisesti ja kehittää niitä tarvittaessa yhteistyössä Optimin hallituksen kanssa. Toimielin käsittelee kaikki tapaukset asiankuuluvalla vakavuudella sekä luottamuksellisesti. Toimielimellä ei ole mandaattia yksin tehdä päätöstä kurinpidollisesta menettelystä, vaan sen on esitettävä ehdotuksensa hallituksen kokouksessa, jossa asiasta päätetään. Poikkeuksena kuitenkin huomautus.

Ilmoitukset

Kaikki häirintätapaukset tai niiden epäilyt tulee ilmoittaa Optimin häirintää käsittelevän toimielimen tietoisuuteen. Tapausten ilmoituksissa käytetään pääasiallisesti Optimin verkkosivuilla olevaa kanavaa, jonne voi luottamuksellisesti ja anonyymisti ilmoittaa huomautusta tai koetusta häirinnästä. Kanavalle tulevat ilmoitukset käsitellään toimielimen toimesta eivätkä muut hallituksen jäsenet pääse sen sisällä olevaan informaatioon käsiksi. Tapaukset voidaan ilmoittaa myös kasvotusten Optimin häirintää käsittelevälle toimielimelle. Huomioitavaa on, että anonyymien ilmoitusten tapauksissa tapahtumien kulun puolueeton ja tasapuolinen selvittäminen vaikeutuu, sillä molempien osapuolten oikeusturvaa tulee suojella. Niinpä yksittäiseen anonyymiin ilmoitukseen voi toimielimen olla hankala reagoida. Kuitenkin, mikäli anonyymeja ilmoituksia tulee samasta asiasta useita, on tapaus helpompi ottaa käsittelyyn.

Toimintamalli

Toimielimen saadessa ilmoitus tapauksesta tai tehdessään huomion siitä aloitetaan seuraava toimenpiteiden kaava:

1. Puolueeton tapahtumien kulun selvittäminen.
2. Kummankin osapuolen kanssa keskusteleminen.
3. Kummankin osapuolen kuuleminen.
4. Toimielin esittää hallitukselle ehdotuksen kurinpitomenetelmästä.
5. Epäilyyn kuuleminen hallituksen toimesta.
6. Hallitus päättää asiasta kokouksessaan.

Menettelytavat

- Jokaisessa tapauksessa painotetaan häiritsijälle, että Optimi ei hyväksy häirintää missään muodossa eikä sitä tule tehdä Optimin tapahtumissa.
- Menettelytapojen valinnassa kuullaan asianomistajan vaatimuksia käsitteillä olevan asian suhteen.
- Menettelytapoina käytettävät kurinpidolliset toimet ovat huomautus, määräaikainen tai toistaiseksi voimassaoleva porttikielto Optimi ry:n tapahtumiin.

- Jopa erottaminen ainejärjestöstä määräajaksi tai toistaiseksi.

Toimielimessä olevan henkilön tekemä häirintä

Tilanteessa, jossa toimielimessä oleva henkilö tekee häirintää, tulee toimia seuraavalla tavalla: Toimielimen henkilöt toimivat toisiaan valvovina ja huolehtivat menettelytapojen oikeanlaisesta toteuttamisesta. Toimielimen henkilön häirintäilmoituksen tullessa kyseisen asian käsittelyyn otettaessa ottaa hänen paikkansa toimielimessä joko puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Näin toimitaan, sillä tutkinnan alla oleva toimielimen jäsen on jäävi käsittelemään omaa asiaansa. Tämän jälkeen toimitaan normaalin menettelytavan mukaisesti asian ratkaisemisessa. Asian käsittelyn loputtua ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

Mikäli toimihenkilöön kohdistuva epäily todetaan aiheelliseksi, voidaan tämä katsoa aseman törkeäksi väärinkäytökseksi. Tällöin toimihenkilön mahdollinen hallituksesta erottaminen tulee nostaa kysymykseen. Muissa, kuin törkeissä tilanteissa toteutetaan toimielimen jäsenen luottamuksen uudelleen äänestäminen ja erotetun henkilön valinta evätään. Jos epäily osoittautuu aiheettomaksi, voidaan palata edeltäneeseen toimielimen rakenteeseen.